

‘Naar de stembus met gevaar voor eigen leven’

Zodra je achttien bent, mag je in Nederland stemmen. Je mag dan meebeslissen over plannen voor ons land. Dat lijkt misschien heel gewoon, maar in veel landen is kunnen stemmen best bijzonder.

5 Zeker als er een oorlog is (geweest)...

Foto: Nationaal Instituut voor Militaire Historie

Stemmen

Nederland is een democratie en dat betekent dat alle mensen mogen meedenken en meebeslissen over ons land. Er is dus niet één leider die in z'n eentje de regels bepaalt. Maar in heel Nederland wonen meer dan 17 miljoen mensen. Je kunt dan niet allemaal tegelijk en door elkaar roepen wat je wilt. Gelukkig hebben we politiek; mensen die voor ons land plannen bedenken en dingen regelen. Vervolgens mogen de burgers, als er verkiezingen zijn, stemmen. Ze kiezen dan de persoon die volgens hen de beste plannen heeft.

Nederlandse militairen in Cambodja

Kiesrecht

Elke Nederlander vanaf achttien jaar heeft het recht om te stemmen. Vroeger was dit anders. Tot 1917 mochten in Nederland alleen bemiddelde mannen met een goede opleiding stemmen. Maar steeds meer mensen vonden dat het kiesrecht niet alleen voor rijke Nederlanders moest zijn. Daarom werd in 1917 de wet gewijzigd. Vanaf toen mochten alle Nederlandse mannen vanaf 25 jaar stemmen. Vrouwen mochten toen nog niet stemmen. Twee jaar later, in 1919, kregen vrouwen ook het recht om te stemmen.

Nederlandse militairen helpen bij verkiezingen ver weg

20 Mogen stemmen is in Nederland heel gewoon, maar dat is het niet in landen waar oorlog is of is geweest. Al tientallen jaren worden Nederlandse militairen uitgezonden naar dit soort gebieden. Ze helpen er bij het opbouwen van het land en het organiseren van nieuwe verkiezingen. Enkele veteranen vertellen hierover.

Cambodja

25 Veteranen Wim en Willem hielpen in 1992-1993 bij de verkiezingen in Cambodja. Wim vertelt: 'We hielpen onder andere met het klaarmaken van de stemlokalen. Door het hele land moest materiaal rondgebracht worden. Denk aan bureaus, apparaten om stroom mee op te wekken en vele flessen drinkwater. We moesten voorzichtig te werk gaan. De locaties van de stemlokalen moesten we zo goed mogelijk geheim houden. Anders zouden er misschien bomaanslagen worden gepleegd, want niet iedereen wilde dat er verkiezingen kwamen.' En Willem vertelt: 'In de tijd vlak voor de verkiezingen was 30 het soms best gevaarlijk. En toen er gestemd mocht worden, gingen mensen naar de stembus met gevaar voor eigen leven. Dat is toch best bijzonder. Gelukkig werden de verkiezingen een succes.'

Angola

35 Veteraan John ging in 1992 naar Angola om daar te helpen bij de verkiezingen. John vertelt: 'Het viel niet altijd mee. Met ruim twintig militairen, twee helikopters en een paar terreinwagens moesten we een gebied acht keer groter dan Nederland in de gaten houden. Daar kwam nog bij dat het land vol lag met mijnen en veel wegen waren kapot. Ergens naartoe gaan was dus best risicovol.' De twee dagen van de verkiezingen waren het hoogtepunt van de missie. John: 'Het was zo feestelijk! Heel veel mensen gingen stemmen. Je voelde aan alles dat de mensen nieuwe hoop kregen. Dat wij daar aan hebben meegewerkt, voelt nog steeds fantastisch!'

Bron: veteraneninstituut.nl, tweedekamer.nl, ikviermijnstem.nl, schooltv.nl